

niet heb gemaaid, zie ik een geweldig mooi resultaat: meer bloemen en meer gegons.

En mijn nieuwe inzicht werd versterkt toen ik onlangs een artikel in de krant las over ecofilosoof Matthijs Schouten, hoogleraar natuur- en landschapsbescherming aan de Universiteit van Cork. Volgens hem zijn de problemen ontstaan omdat we de natuur als een 'ding' beschouwen. We moeten de natuur gaan zien als een 'jij' in plaats van als 'het'. Als een persoon dus.

Hij vertelde dat hij CEO's wel eens de raad gaf om vijf minuten stil te zijn in hun tuin of in de natuur. En een boom, plant, bij of insect als een persoon te zien. Het resultaat is verbluffend, je krijgt meteen een andere relatie met de natuur.

En dat dieren meer op ons lijken dan we denken, dat ze bewustzijn hebben, plezier kunnen hebben of verdrietig kunnen zijn, wordt steeds duidelijker. Tot voor kort namen we dat misschien alleen aan voor zoogdieren. Recent onderzoek toont aan dat ook octopussen bewustzijn hebben, en dat kleine slipvisjes zichzelf kunnen herkennen in de spiegel. Er zijn bijen waargenomen die samen plezier beleefden aan het spelen met een balletje, zonder dat dat enig aantoonbaar nut voor ze had.

Annabelle Dufourcq, filosofe aan de Wageningen University meent dat dergelijke ontdekkingen ons denken over de natuur sterk zullen laten veranderen, en dat we het ethisch steeds moeilijker krijgen om dierenleed te accepteren. Een verandering die nu al in versneld tempo gaande is. Misschien kijken we over honderd jaar wel vol schaamte terug naar het begin van de eenentwintigste eeuw, toen bijvoorbeeld de bio-industrie, de dierenslavernij, nog bestond en we de natuur eigenhandig verschaalden met chemische hulpmiddelen. 'Hoe konden ze toen zo iets doen?' zullen verbaasde kinderen aan hun ouders vragen.

Tja, het lijkt mooi gepraat voor mensen die toch al in een groene bubbel zitten. Maar vindt zo'n fundamenteel andere

houding ten opzichte van de natuur ook weerklank onder brede lagen van de bevolking?

Matthijs Schouten denkt van wel. Hij ziet een kantelpunt in het denken over de natuur ontstaan als twintig tot vijfentwintig procent van de bevolking een dergelijke zienswijze omarmt. 'Ik zie zo'n kantelpunt dichterbij komen dan het ooit in mijn leven is geweest. Ik ben optimistisch,' zegt hij.

Oké, stel je open, wees vijf minuten stil, je staat niet boven de natuur, je maakt er onderdeel van uit. Zie de natuur als 'jij', niet als 'het', prentte ik me in.

Vorig jaar kregen wij een vijg cadeau, die we een zonnig plekje in de tuin gaven. In de winter bleef het een armetierige plant. We hadden de hoop eigenlijk al opgegeven. Zou hij de winter doorkomen?

Vanochtend liep ik door onze tuin en plotseling, zonder dat ik er bewust naar toegelopen was, stond ik voor de vijg. Ik bleef zo een klein minuutje staan. Ik dacht: zie de natuur als 'jij', niet als 'het'.

Ik moest denken aan de woorden van Matthijs Schouten en ik raakte zelfs een beetje ontroerd. Ik realiseerde me dat vijg en ik, daar in de tuin, in de ochtendzon, helemaal niet zo ver van elkaar afstonden. Dat we het allebei maar zo'n beetje moesten zien te rooien op deze aardkloot, en dat vijg en ik, ieder met zijn eigen sores, probeerden er het beste van te maken.

En ineens, zonder erbij na te denken, zei ik het:

'Goedemorgen vijg, gaat het goed met je?'

Enigszins beschaamd draaide ik me om. Stel je voor dat de buren me hadden gehoord.

Maar ik zag ook dat de vijg zich geheel op eigen kracht, zonder ingrijpen, kranig had geweerd, en al een leuke vijg was geworden.

Ik draaide me nogmaals om naar de vijf en gaf hem stiekem toch nog een bemoedigende knipoog. ‘Geniet maar lekker van het mooie weer vandaag,’ zei ik er stilletjes achteraan, terwijl ik met een goed gevoel weer naar binnenliep.

*Bron:
NRC 16-4-2024*